

6.3.9

(וה' בראשם) 39a → (משנה טו) 37b

(א) הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו... (כה) אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּא ה' הַצְּלִיחָה נָּא... (כו) בְּרוּךְ הִבָּא בְּשֵׁם ה'... (כט) הוֹדוּ לַה' כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: תְּהִלִּים קוּחַ	(1)
וְקִדְשָׁתָּ אֶת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֶת שׂוֹק הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר הוֹנֵף וְאֲשֶׁר הוֹרֵם מֵאֵיל הַמַּלְאִים מֵאֲשֶׁר לְאֶהֱרֹן וּמֵאֲשֶׁר לְבְנָיו: שְׁמוֹת כֵּט, כֹּז	(2)
הִלְלוּ יְהוָה הַלְלוּ עִבְדֵי ה' הַלְלוּ אֶת שֵׁם ה': תְּהִלִּים קוּחַ, א	(3)
כֹּה אָמַר ה' הִנְנִי מְבִיא רָעָה אֶל הַמְּקוֹם הַזֶּה וְעַל יְשֻׁבָיו אֶת כָּל דְּבָרֵי הַסֶּפֶר אֲשֶׁר קָרָא מִלֶּךְ יְהוּדָה: מִלֶּב כֵּב, טז	(4)
יַעַן רַד לְבַבְךָ וּתְקַנֵּעַ מִפְּנֵי ה' בְּשִׁמְעֶךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עַל הַמְּקוֹם הַזֶּה וְעַל יְשֻׁבָיו לְהִיטֵל לְשִׁמָּה וְלִקְלָלָהּ וּתְקַרַע אֶת בְּגָדֶיךָ וּתְבַכֶּה לְפָנָי... מִלֶּב כֵּב, יט	(5)
וְיֵהִי מֵה אֲרוֹן וְיֵאמַר לוֹ רוּחַ יְיָ אֲחִימַעַן דְּרָד הַכֹּכֵר וְיַעֲבֹר אֶת הַכּוֹשֵׁי: שְׁמוֹרֵב יח, כג	(6)
וְהוּא עֹבֵר לְפָנֵיהֶם וְיִשְׁתַּחוּ אַרְצָה שֶׁבַע פְּעָמִים עַד גִּשְׁתּוֹ עַד אַחֲרָיו: בְּרֵאשִׁית לג, ג	(7)
עַלֶּה הַפְּרֵץ לְפָנֵיהֶם פְּרָצוּ וְיַעֲבְרוּ שְׁעַר וְיִצְאוּ בּוֹ וְיַעֲבֹר מִלְּפָנֵיהֶם וְה' בְּרֵאשִׁים: מִיכָה ב, יג	(8)

- I. (נענועים) – שיעור לולב and משנה א (picking up from לולב) – נענועים – משנה טו
 - a. Phrases in הלל when we shake: הודו (כט) פסוק א, פסוק ב"ה per אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא **פסוק כה**
 - i. אָנָּא ה' הַצְּלִיחָה נָּא add ב"ש; ב"ה per אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא **פסוק כה**
 - b. הודו (הודו) אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא (everyone around them shook at אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא) only shake at ר"ג ור' יהושע **ז"ע**
- II. Method of נענועים
 - a. In case of הלחם ושתי הלחם: **נכבשי עזרת ושתי הלחם** to and fro, up and down (per v. 2)
 - b. Symbolism: granting to He who controls 4 directions, heaven and earth (ר' יוחנן)
 - i. **ד' יוסי בר חנינא** to stop bad winds (to and fro) and "bad dew" (up and down)
 - ii. Observation: שירי מצוה (נענועים) שירי מצוה have the "power" to protect against Divine punishment
 1. **דבא** same applies to לולב (original statement made in re: עזרת) (שתי הלחם וכבשי עזרת)
- III. משנה טו: if someone came from the road, hadn't yet taken לולב (and was eating) – he takes at the table
 - a. If he didn't take in the morning, he may do so in the afternoon, as the time for לולב is all day
 - b. Challenge (to interrupting meal to take): שבת א:ב: **שבת א:ב:** indicates that if he started a meal, no need to interrupt for מצות
 - i. Answer (ר' ספרא): if there remains enough time to shake, no need to interrupt
 - ii. Question (דבא): why is this a challenge – perhaps he only stops on 1st day (דאורייתא)
 - c. Rather: difficulty is with end of משנה – allowing him to wait until afternoon → doesn't interrupt meal
 - i. Answer (ר' ספרא): as above – if there isn't enough time left after meal (until sunset) – interrupt meal
 - ii. Question (ר' זירא): why is this a challenge – perhaps he should ideally interrupt (לכתחילה)...
 - d. Rather (ר' זירא): back to original challenge (w/ס"ר's answer)
 - i. And: in response to רבא's protest, can't be 1st day, as he is בדרך → must be 2nd day, yet he is מפסיק
- IV. הלל reading: משנה י
 - a. If someone had a slave, minor or woman "cueing" them – he repeats what they say (and a curse on him!)
 - b. But if: an adult (male) was leading him, he answers הללויה
 - c. הלכה בריתא: הלכה בריתא is that a son may say ברה"מ for his father; a slave for his master, a woman for her husband
 - i. However: חכמים "curse" anyone who needs his wife or family members to recite the ברכה for him
 - d. דבא: we infer many הלכות from the customs of הלל:
 - i. Custom1: we repeat הללויה after the leader → מצוה to respond
 - ii. Custom2: when leader reads הללו עבדי ה', we respond הללויה → if an adult was leading, answer הללויה
 - iii. Custom3: when leader reads הודו לה', we respond הודו לה' → should respond with ראשי פרקים
 - iv. Custom4: leader reads ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא, we respond אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא → if child leading, repeat words
 - v. Custom5: leader reads אָנָּא ה' הַצְּלִיחָה נָּא, אָנָּא ה' הַצְּלִיחָה נָּא, we respond אָנָּא ה' הַצְּלִיחָה נָּא → we "double" verses
 - vi. Custom6: leader says ברוך הבא, they respond בשם ה' → hearing is tantamount to reciting (שומע כעונה)
 1. Note: even if he didn't answer, עונה: שומע, per vv. 4-5
 2. דבא: shouldn't pause between ברוך הבא and בשם ה'; or between יהא שמיה רבא and יהא שמיה רבא
 - a. Reason: sounds as if he is saying ה' Name in vain – not connected to praise
 - b. Rejection (ר' ספרא): he intends to complete the phrase, not a violation
- V. משנה יא: various customs regarding הלל – always following the מנהג המדינה
 - a. Repeating: where the custom is to repeat (verses) – he should do so; if not – he should not repeat
 - i. Note: רבי would repeat verses from אָנָּא ה' הוֹשִׁיעָה נָּא (פסוק כה) on; אלעזר בן פרטא; ר' אלעזר בן פרטא would repeat from אודך (פסוק כא)
 - b. And: if the custom is to make a ברכה (after הלל), he should do so
 - i. Note (אביי): this only holds vis-à-vis ברכה לאחריו
 1. However: all are obligated to make ברכה beforehand, per שמואל's ruling (vv. 6-8)